

VÝZNAM MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE VO VÝVOJI ÚČTOVNEJ PROFESIE

The important international partnership for development of accounting profession

Vladimír Surový

Úvod

Posunúť sa dopredu vo vývoji hociktovej ľudskej činnosti si vyžaduje byť aktívne zapojený do medzinárodnej spolupráce. Medzinárodné dimenzie spolupráce možno prirovnať k spolupráci bez hraníc a najmä keď je rôznorodosť ideí a skúseností základným materiálom pre dosiahnutie stanoveného cieľa. Zároveň medzinárodné dimenzie spolupráce si vyžadujú stanovenie hraníc vzhľadom na čas, ktorý máme k dispozícii pri riešení úloh na dosiahnutie cieľov. Okrem vedome stanoveného časového limitu, medzinárodný rozsah spolupráce treba hodnotiť aj z hľadiska významu územia, ktoré zahrnieme do rozsahu spolupráce.

Rozhodnutie zúžiť pohľad medzinárodnej spolupráce v oblasti vývoja účtovnej profesie na ilustráciu činnosti jednej inštitúcie a to Chorvátskeho zväzu účtovníkov a finančných pracovníkov (Chrvatski savez računovodja i finansijskih djelatnika – RIF) vyplýva z autorovej spolupráci s týmto Zväzom.

RIF – vznik a súčasné pôsobenie

Spoločnosť účtovníkov Chorvátska vznikla 9. augusta 1954. Vyhláškou Štátneho sekretariátu pre vnútorné otázky, Národnej republiky Chorvátsko, z 21. októbra 1954 bola oficiálne povolená činnosť Spoločnosti účtovníkov Chorvátska. 20. decembra 1997 na svojom riadnom zhromaždení Chorvátsky zväz účtovníkov a finančných pracovníkov vyhlásil 21. október za Deň účtovníkov a finančných pracovníkov Chorvátska. Na 20. zhromaždení (20. júna 1973) bol schválený nový Štatút Zväzu účtovných a finančných pracovníkov Chorvátska, ktorým sa dovtedajší názov Spoločnosť účtovníkov Chorvátska mení na Zväz účtovných a finančných pracovníkov Chorvátska. Súčasný názov Chorvátsky zväz účtovníkov a finančných pracovníkov bol stanovený na riadnom zhromaždení (20. marca 1993), na ktorom bolo schválené aj rozhodnutie o vystúpení Chorvátskeho zväzu zo Zväzu účtovných a finančných pracovníkov Juhoslávie.

Chorvátsky zväz účtovníkov a finančných pracovníkov je nezávislá profesijná inštitúcia (ďalej len RIF). RIF je zväz miestnych organizácií účtovníkov a finančných pracovníkov, revízorov (audítorov), interných revízorov (interných audítorov), účtovných expertov, finančných analytikov, expertov znaleckých posudkov a iných profesijných organizácií. Členstvo v RIF-e je dobrovoľné a v súčasnosti Chorvátsky zväz účtovníkov a finančných pracovníkov združuje 35 miestnych organizácií a 4 profesijné združenia: Chorvátsky zväz účtovných expertov, Chorvátsky zväz revízorov, Chorvátsky zväz finančných analytikov a Chorvátsky zväz expertov znaleckých posudkov. RIF má aj Sekciu interných revízorov. Spolu je to okolo 20.000 účtovníkov, finančných pracovníkov a revízorov.

RIF je členom Medzinárodnej federácie účtovníkov (IFAC), Medzinárodného výboru pre účtovné štandardy (IASB) a Európskej konfederácie interných audítorov (ECIIA). Okrem toho RIF spolupracuje s inými medzinárodnými profesijnými organizáciami a národnými profesijnými organizáciami.

Štatút Chorvátskeho zväzu účtovníkov a finančných pracovníkov stanovuje nasledovné ciele Zväzu:

- zdokonaľovanie a rozvoj teórie a praxe účtovníctva, financií, revízie a internej revízie,

- poskytovanie odbornej pomoci pracovníkom v oblasti účtovníctva, financií a revízie,
- zdokonaľovanie a rozvoj činnosti členov Zväzu.

Štatút ďalej stanovuje úlohy za účelom dosahovania vytýčených cieľov:

- informovanie o dosiahnutých výsledkoch v teórii a praxi,
- sleduje, prekladá a zverejňuje Medzinárodné účtovné štandardy,
- sleduje, prekladá a zverejňuje direktívy EÚ, ktoré sa týkajú účtovnej profesie,
- schvaľuje etický kódex účtovníctva,
- schvaľuje štandardy internej revízie ako aj Kódex profesionálnej etiky Sekcie interných revízorov,
- rozvoj, informovanie a koordinácia profesijnej a spoločenskej činnosti svojich pobočiek a občanov, ktorý sú členmi pobočiek,
- vydáva časopis „Účtovníctvo a financie“ a iné odborné materiály,
- organizuje sympóziá, porady a semináre,
- organizuje výmenu skúseností s praxou na základe čoho poskytuje odporúčania,
- spolupráca s inštitúciami a zväzmi, ktoré sa priamo alebo nepriamo zaoberajú účtovnou, finančnou alebo revíznou problematikou,
- spolupráca s medzinárodnými profesijnými organizáciami,
- účasť a spolupráca v príprave zákonov a predpisov z oblasti účtovníctva, financií a revízie,
- podpora uplatňovania moderných metód a praktík prostredníctvom zdokonaľovanie svojich členov,
- spolupráca so strednými a vysokými školami a fakultami ekonomického zamerania,
- podpora spoločenskej, kultúrnej, športovej, humanitárnej, zábavnej a inej činnosti svojich členov.

42. sympóziium Chorvátskeho zväzu účtovníkov a finančných pracovníkov

Chorvátsky zväzu účtovníkov a finančných pracovníkov každoročne organizuje Sympóziium a tohto roku to bolo 42. sympóziium, ktoré sa konalo od 31. mája do 02. júna v Pule v Chorvátsku, pod názvom „Financie a účtovníctvo a ich úloha v rozvoji chorvátskeho hospodárstva“. Plenárna časť sympózia v prvý deň prebiehala pod názvom „Perspektívy hospodárskeho rastu Chorvátska“. Sympóziium ďalej pokračovalo vo viacerých sekciách. Autor tohto príspevku sa zúčastnil na sympóziu na pozvanie organizátorov sympózia. Všeobecne a pre autora čiastočne nový prístup výskumnej práce účtovníkov Chorvátska, prezentovaný na sympóziu, možno zhrnúť nasledovne: kombinácia mikroekonomických a makroekonomických veličín, potreba integrácie účtovných a neúčtovných informácií, potreba integrácie kvantitatívnych (prevažne finančných) a kvalitatívnych informácií. Napr. Pror. dr.sc. M. Peršić a doc. dr.sc. S. Janković vo svojom príspevku pod názvom „Úloha účtovníctva v riadení životnosti výrobku“ (Računovodstvene pretpostavke upravljanja životnim vjekom proizvoda) prakticky ilustrujú prepojenie účtovných a neúčtovných informácií. Prof. dr. sc. K. Žager a doc. dr.sc. vo svojom príspevku pod názvom „Zverejňovanie údajov malých a stredných podnikov – súčasný stav a perspektívy rozvoja“ (Financijsko izvještavanje malih i srednjih poduzeća – postojeće stanje i perspektive razvoja) pojednávajú o kritériách klasifikácie podnikov a zdôrazňujú rovnocenný význam kvantitatívnych (prevažne finančných) a kvalitatívnych kritérií. Plenárna časť v posledný deň sympózia prebiehala pod názvom „Daňová konferencia“. V rámci tejto časti sympózia vystúpili domáci autori a zo zahraničných Prof. dr. sc. S. Koželj s témou „Daňová sústava Slovinska po vstupe Slovinska do

EÚ“ a autor tohto príspevku s témou „Daňová sústava na Slovensku“. Zaradenie do programu sympózia daňovej problematiky je pochopiteľne nakoľko v rámci spolupráce RIF-u s Ministerstvom financií Chorvátska práve daňová sústava zaberá osobitné miesto.

V Chorvátsku je v súčasnosti v platnosti druhý Zákon o účtovníctve od vzniku Chorvátska ako samostatného štátu. Napriek tomu, že je súčasný Zákon o účtovníctve v platnosti necelé dva roky (bol schválený 2005. roku s účinnosťou od 1. januára 2006) prebieha príprava nového Zákona o účtovníctve. V štatúte RIF-u sa hovorí, že jedna z úloh RIF-u je podieľať sa na príprave zákonov, ktoré sa týkajú účtovníctva, financií a revízie. Práve preto na 42. sympóziu RIF-a predmetom diskusie bol aj návrh Zákona o účtovníctve. V súvislosti s návrhom Zákona o účtovníctve predmetom diskusie boli tri otázky. Prvá: potreba legislatívnej úpravy, ktorá by predpisovala dosiahnutie príslušných certifikátov na výkon profesie účtovníka. Rovnako ako aj Slovenská komora certifikovaných účtovníkov aj RIF, považuje Projekt certifikácie profesie účtovníka spôsob ako zvýšiť kvalitu ponúkaných služieb a schopností účtovníkov. Na 42. sympóziu RIF-a bola zaujaté stanovisko, že legislatívna úprava tohto vzdelávania by mala byť súčasťou Zákona o účtovníctve. Druhá otázka keď ide o budúci Zákon o účtovníctve Chorvátska je, že zákonom je treba stanoviť nevyhnutnosť súbežnej existencie Národných účtovných štandardov Chorvátska a IAS/IFRS. Takéto stanovisko bolo zdôvodnené tým, že zo súčasných 80.991 účtovných jednotiek v Chorvátsku približne 95% nepodlieha zostaveniu účtovnej závierky podľa IAS/IFRS. Preto je nevyhnutné aby Zákon o účtovníctve upravil vedenie účtovníctva a zostavovanie účtovnej závierky pre účtovné jednotky, ktoré nemajú povinnosť zostavovať účtovnú závierku podľa IAS/IFRS. V súčasnosti v Chorvátsku nie sú predpísané Postupy účtovania ani záväzná účtová osnova. Existujú tri vzory odporúčanej účtovej osnovy. Najčastejšie používaná je účtová osnova, ktorú odporúča RIF. Tretia otázka sa týkala obsahu Súvahy a Výkazu ziskov strát. Súčasťou predchádzajúceho Zákona o účtovníctve Chorvátska, bola predpísaná povinná forma Súvahy a Výkazu ziskov a strát. Súčasný Zákon hovorí len o povinnosti účtovnej jednotky zostaviť Súvahu a Výkaz ziskov a strát. Väčšina účtovných jednotiek zostavuje Súvahu a Výkaz ziskov a strát vo forme aká bola predpísaná v predchádzajúcom Zákone. V nadväznosti na potrebu existencie Chorvátskych účtovných štandardov súbežne s IAS/IFRS, účastníci sympózia zaujali stanovisko, že Zákonom o účtovníctve je treba ošetriť aj formu účtovných výkazov a to tak aby bola jednotná pre všetky účtovné jednotky.

RIF a spolupráca s okolím

RIF spolupracuje so strednými a vysokými školami a fakultami ekonomického zamerania, so štátnymi telesami a organizáciami, s Chorvátskou hospodárskou komorou, Chorvátskym združením zamestnávateľov, Chorvátskou živnostenskou komorou, s ďalšími profesijnými a inými organizáciami. Rozsah príspevku neumožňuje informovať o spolupráci RIF-a so všetkými uvedenými subjektami. Nakoľko tento príspevok má snahu obohatiť konferenciu Katedier účtovníctva, fakúlt s ekonomickým zameraním, autor príspevku sa rozhodol povedať o spolupráci RIF-a s fakultami ekonomického zamerania. V roku 1997 bola podpísaná dohoda so všetkými fakultami ekonomického zamerania v Chorvátsku. Prakticky to znamená organizáciu vedeckých sústrední, seminárov a iných činností za účelom rozvoja odboru. Dohoda s vzťahuje na nasledovné fakulty: Ekonomická fakulta v Záhrebe, Hotelová fakulta v Opatiji, Ekonomická fakulta v Rijeke, Ekonomická fakulta v Osijeku, Ekonomická fakulta v Splitte, Fakulta ekonómie a turistiky „Dr. Mijo Mirković“ v Pule, Fakulta turistiky a zahraničného obchodu v Dubrovniku, Fakulta organizácie a informatiky vo Varaždine. Predovšetkým ide o spoluprácu vo vydavateľskej činnosti, organizácii seminárov a rôznych foriem odborného vzdelávania. V rámci tejto spolupráce RIF každý rok odmeňuje najlepšie dizertačné, magisterské a diplomové práce z oblasti účtovníctva, revízie a financií. V tejto súvislosti RIF má schválené Stanovy, podľa ktorých sa práce odmeňujú, kde a kedy sa udeľujú odmeny.

Hore bolo uvedené, že jednou z tém 42. sympózia RIF-a, bol návrh Zákona o účtovníctve Chorvátska, ktorý schvaľuje Ministerstvo financií Chorvátska. Aj takouto formou RIF plní jednu z úloh stanovených v Štatúte a to účasť a spolupráca v príprave zákonov a predpisov z oblasti účtovníctva, financií a revízie. Najdôležitejšie formy spolupráce s Ministerstvom financií sú v oblasti formovania a uplatňovania chorvátskej daňovej sústavy. Odborníci a vedeckí pracovníci, členovia RIF-u sú zároveň aj členovia odborných poradných pracovných skupín pri Ministerstve financií. V prvom rade sú Daňový výbor a Výbor pre účtovníctvo.

Záver

Hoci názov príspevku nenaznačuje zameranie sa na vybrané územie či inštitúciu, autor sa prevažne orientoval na činnosť Chorvátskeho zväzu účtovníkov a finančných pracovníkov. Chorvátsko nie je členom EÚ. Napriek tomu možno tvrdiť, že účtovná profesia v Chorvátsku je zapojená do svetových trendov v tejto oblasti. Dôkazom toho je že RIF a ďalšie profesijné inštitúcie Chorvátska, ktorých činnosť sa vzťahuje na oblasť účtovníctva, financií, revízie, daní a pod. sú začlenené do medzinárodných inštitúcií rovnakého zamerania. Napriek integračným a harmonizačným procesom na medzinárodnej úrovni Chorvátska účtovná profesia prostredníctvom profesijných ale zároveň aj vládnych inštitúcií za zasadzujú o zachovanie národných účtovných štandardov najmä pokiaľ si takúto potrebu vyžaduje prax. Vzťahuje sa to najmä na stredné a malé podniky, ktoré nemajú povinnosť zostavovať účtovnú závierku podľa IAS/IFRS.

Abstrakt

Cieľom článku bolo poukázať na nevyhnutnosť medzinárodnej spolupráce bez ohľadu na to o akú oblasť ľudskej činnosti. Je imperatív súčasnej doby. Účtovníctvo ako najsilnejší pilier informačného systému je takisto nevyhnutne súčasťou integračných a globalizačných procesov. Hoci je účtovníctvo prednostne mikroekonomická disciplína je nevyhnutné informácie ako produkt účtovníctva definovať aj z hľadiska makroekonomického. Uvedené trendy je vhodné otestovať si v medzinárodnej komunikácii. Autor článku mal príležitosť vymeniť si skúsenosti v tejto oblasti účasťou na sympóziu Chorvátskeho zväzu účtovníkov a finančných pracovníkov. Článok informuje o vzniku a súčasnej činnosti Chorvátskeho zväzu účtovníkov a finančných pracovníkov. Zároveň informuje 42. sympóziu Chorvátskeho zväzu, pod názvom „Financie a účtovníctvo a ich úloha v rozvoji chorvátskeho hospodárstva“. Nakoľko sa v názve článku zdôrazňuje význam medzinárodnej spolupráce Chorvátsky zväz je predstavený aj ako súčasť interdisciplinárnej spolupráce na národnej úrovni a medzinárodnej úrovni.

Kľúčová slova: interdisciplinárna spolupráca na národnej a nadnárodnej úrovni, kombinácia mikroekonomických a makroekonomických veličín vo výskumnej oblasti účtovníctva, financií a auditu, integrácia kvantitatívnych a kvalitatívnych informácií, integrácia účtovných a neúčtovných informácií

Summary

Despite of differences of economic, social, cultural and other differences that is very important to concur in the context of international cooperation and to the same for development of accounting profession. The Croatian Association of accountants and financial workers is one of example the international partnership. 42. Symposium of Croatian Association shows that accounting of profession in Croatia has high-grade. Croatian Association was established in 1954. The Croatian Association of accountants and financial workers is a member of IFAC, organizes accounting and auditing conferences, issues a Journal "Accounting and finance"... According to the Croatian law,

only large entities and listed companies or those entities that are in a position to prepare for a listing on markets, have to apply IFRS. Other entities can choose between full IFRS and the national standards application. The national accounting standards in Croatia are still in phase of development.

JEL klasifikácia: M41

Literatúra

- [1] ŽAGER, K., MAMIĆ SAČER, I.: Financijsko izvještavanje malih i srednjih poduzeća – postojeće stanje i perspektive razvoja. Zbornik radova. Zagreb: Hrvatska zajednica računovodja i financijskih djelatnika, 2007. CIP zapis 637351.
- [2] PERŠIČ, M., JANKOVIĆ, S.: Računovodstvene pretpostavke upravljanja životnim vjekom proizvoda. Zbornik radova. Zagreb: Hrvatska zajednica računovodja i financijskih djelatnika, 2007. CIP zapis 637351.
- [3] THE LAW ON ACCOUNTING, NN, 146/05
- [4] <http://www.rif.hr>

Kontakt

Vladimír Surový, Ing., Ph.D., Katedra účtovníctva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: ++ 421 2 67 295 774, vsurovy@post.sk